

โอกาสสร้างสันติภาพในวันออกกลางหลังยุค Sharon

ปี 2548 ที่ผ่านมา เป็นปีที่กระบวนการสร้างสันติภาพระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์* มีความก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด โดยอิสราเอลได้ถอนทหารและอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่บางส่วนของปาเลสไตน์ตามนโยบายของนาย Ariel Sharon นายกรัฐมนตรีของอิสราเอล ที่ต้องการแบ่งเขตแดนระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่อิสราเอล อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2549 ที่ผ่านมานี้ นาย Sharon ได้ล้มป่วยจากเส้นโลหิตในสมองแตก คณะแพทย์ผู้ให้การรักษาระบุว่า นาย Sharon มีโอกาสที่จะมีชีวิตรอด แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้อีก จากเหตุนี้ ทำให้เกิดความไม่แน่นอนขึ้นในอนาคตทางการเมืองของอิสราเอลและภูมิภาคตะวันออกกลาง สร้างความวิตกกังวลให้กับหลายฝ่ายที่ต้องการเห็นสันติภาพในภูมิภาคนี้

➤ อนาคตทางการเมืองของอิสราเอล

ก่อนหน้าที่นายกรัฐมนตรี Sharon จะล้มป่วย เขาได้ลาออกจากพรรค Likud (เป็นพรรคร่วมรัฐบาลภายใต้การนำของนาย Sharon) เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2548 เนื่องจากสมาชิกพรรค Likud ต่อดำเนินการอพยพพลเรือนออกจากฉนวนกาซาของปาเลสไตน์ของนาย Sharon มาโดยตลอด โดยนาย Sharon ได้ก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ คือ พรรค Kadima และเข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค ส่งผลให้ต้องมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ในวันที่ 28 มีนาคม 2549 (ก่อนกำหนดเดิมที่จะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน 2549) หลังจากที่นาย Sharon มีปัญหาด้านสุขภาพ ได้มีการแต่งตั้งนาย Ehud Olmert รองนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล (สังกัดพรรค Kadima) ขึ้นรักษาการนายกรัฐมนตรีแทนนาย Sharon และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค Kadima ชั่วคราวด้วย สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นศึกระหว่าง 3 พรรคการเมืองหลักของอิสราเอล ได้แก่

- **พรรค Kadima** เป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ ภายใต้การนำของนาย Sharon มีนโยบายสนับสนุนสันติภาพในตะวันออกกลางและแก้ไขปัญหาความยากจน เมื่อนาย Sharon ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคล้มป่วยลง ส่งผลให้หลายฝ่ายเกิดความวิตกว่า พรรค Kadima จะสามารถชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งคณะรัฐบาลที่มีเสียงข้างมากเพียงพอที่จะปกครองอิสราเอลได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยนาย Ehud Olmert ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปที่จะถึงนี้ด้วย หากนาย Olmert ได้รับเลือกให้มีบทบาทสำคัญทางการเมืองของอิสราเอล คาดว่านาย Olmert จะสามารถสานต่อนโยบายการเมืองของนาย Sharon รวมทั้งการสร้างสันติภาพในตะวันออกกลางได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ความนิยมจากประชาชนในตัวนาย Olmert ยังเทียบไม่ได้กับนาย Sharon

- **พรรค Likud** ปัจจุบันอยู่ภายใต้การนำของนาย Benjamin Netanyahu อดีตนายกรัฐมนตรีและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของอิสราเอล ผู้เคยต่อดำเนินการถอนทหารออกจากฉนวนกาซาของนาย Sharon โดยได้ยื่น

* ดินแดนปาเลสไตน์ (Palestinian Territories) อยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ประกอบด้วยพื้นที่ 2 ส่วน คือ เขตเวสต์แบงก์ (West Bank) โดยทิศตะวันตกติดกับประเทศจอร์แดน และฉนวนกาซา (Gaza Strip) มีพื้นที่รวม 6,165 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรราว 3.7 ล้านคน (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2548) โดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ปัจจุบันอิสราเอลถือว่าดินแดนปาเลสไตน์เป็นส่วนหนึ่งของตน ซึ่งนานาชาติก็ให้การยอมรับสถานะดังกล่าว ขณะที่ปาเลสไตน์ไม่ยอมรับสถานะดังกล่าวและพยายามเรียกร้องเอกราชมาโดยตลอด ด้วยวิธีสู้รบและเจรจาอย่างสันติกับอิสราเอลมานานกว่า 40 ปี แต่ยังไม่สำเร็จ

ไบลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของอิสราเอลเมื่อเดือนสิงหาคม 2548 โดยหลังจากที่นาย Sharon ลาออกจากพรรค Likud นาย Netanyahu ได้รับเลือกให้ขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค Likud แทน ทั้งนี้ สมาชิกของพรรค Likud ส่วนใหญ่สนับสนุนการตั้งนิคมชาวยิวในเขตเวสต์แบงก์ และไม่ต้องการเสียดินแดนของอิสราเอลไปมากกว่านี้ โดยอ้างว่าเป็นการปกป้องสิทธิประโยชน์ของอิสราเอล

- **พรรค Labour** ปัจจุบันอยู่ภายใต้การนำของนาย Amir Peretz ผู้ให้ความสำคัญกับการขจัดความยากจนในอิสราเอล โดยมีนโยบายเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงการปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และการจ่ายค่าประกันสังคมให้แก่ประชาชน สำหรับด้านความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์นั้น ความเห็นของสมาชิกพรรค Labour แตกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ *กลุ่มแรก*สนับสนุนการเจรจาสันติภาพกับปาเลสไตน์และการอพยพนิคมชาวยิวออกจากบางพื้นที่ของเขตเวสต์แบงก์ *กลุ่มที่สอง*สนับสนุนการเจรจาสันติภาพกับปาเลสไตน์ภายใต้เงื่อนไขว่าปาเลสไตน์ต้องยุติการก่อการร้ายทั้งหมดและมีผู้นำที่ไม่สนับสนุนการใช้ความรุนแรง และ*กลุ่มที่สาม*สนับสนุนการเปิดสงครามกับกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ของปาเลสไตน์ ทั้งนี้ นาย Peretz เคยให้การสนับสนุนแผนการถอนทหารออกจากฉนวนกาซาของนาย Sharon แต่ในช่วงแรกของการหาเสียงสำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้ นาย Peretz ยังไม่ได้แสดงความเห็นอย่างชัดเจนว่าสนับสนุนฝ่ายใด

ทั้งนี้ จากผลการสำรวจคะแนนนิยมล่าสุดของพรรคการเมืองต่าง ๆ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ปรากฏว่า พรรค Kadima ยังคงได้รับคะแนนนิยมอันดับหนึ่ง โดยคาดว่าจะได้ที่นั่งในรัฐสภา 40 ที่นั่ง จากทั้งหมด 120 ที่นั่ง รองลงมา ได้แก่ พรรค Labour (21 ที่นั่ง) และพรรค Likud (15 ที่นั่ง) ในขณะที่ผลการสำรวจคะแนนนิยมของหนังสือพิมพ์ Jerusalem Post ของอิสราเอลแตกต่างออกไปเล็กน้อย โดยคาดว่าพรรค Kadima จะได้ที่นั่งในรัฐสภา 40 ที่นั่ง ขณะที่พรรค Labour และพรรค Likud จะได้ที่นั่งในรัฐสภา 17 ที่นั่ง เท่ากัน

➤ โอกาสสร้างสันติภาพในวันออกกลาง

การสร้างสันติภาพในตะวันออกกลางที่มีปัญหายืดเยื้อมานาน เป็นงานที่ยิ่งใหญ่และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจากอิสราเอลและปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นคู่กรณีสำคัญ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ทั้ง 2 ฝ่ายอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนผู้นำ ดังนั้น การดำเนินนโยบายของแต่ละฝ่ายย่อมต้องเปลี่ยนไปด้วยซึ่งยากที่จะคาดเดาว่าผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร

- **ฝ่ายปาเลสไตน์** การเลือกตั้งทั่วไปของปาเลสไตน์ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2549 ผลปรากฏว่ากลุ่มฮามาส (เป็นกลุ่มติดอาวุธของปาเลสไตน์ ซึ่งเคยประกาศไม่ยอมรับการมีอยู่ของอิสราเอล และจะทำลายล้างอิสราเอล) ชนะการเลือกตั้ง โดยได้ที่นั่งในรัฐสภา 74 ที่นั่ง จากทั้งหมด 132 ที่นั่ง เป็นผลให้กลุ่มฮามาสเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ และจากผลการเลือกตั้งดังกล่าว ทำให้หลายประเทศ เช่น สหรัฐฯ สหภาพยุโรป (European Union : EU) รัสเซีย และองค์การสหประชาชาติ (The United Nations : UN) ชูจะตัดความช่วยเหลือทางการเงินแก่ปาเลสไตน์ หากรัฐบาลชุดใหม่ภายใต้การนำของกลุ่มติดอาวุธฮามาสไม่ยุติการใช้ความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ล่าสุดกลุ่มฮามาสประกาศเลือกนาย Ismail Haniya หนึ่งในผู้นำของกลุ่มฮามาส ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไปของปาเลสไตน์ นาย Haniya เป็นบุคคลที่พร้อมจะเปิดรับการเจรจากับอิสราเอลมากกว่าผู้นำกลุ่มฮามาสหลายคน แต่ทั้งนี้ นาย Haniya ยืนยันว่าอิสราเอลต้องยอมรับสิทธิบางประการของปาเลสไตน์ก่อนจะเริ่มการเจรจาใดๆ

- **ฝ่ายอิสราเอล** แม้การสำรวจความนิยมล่าสุดจะให้ผลว่า พรรค Kadima จะเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งทั่วไป แต่คะแนนจากการสำรวจพบว่า พรรค Kadima จะได้คะแนนเพียง 1 ใน 3 ของคะแนนเสียงทั้งหมด ทำให้การจัดตั้งรัฐบาลต้องผสมกับพรรคอื่น ซึ่งอาจทำให้การดำเนินการตามเจตนารมณ์ของนาย Sharon อาจต้องเบี่ยงเบนไปจากเดิม อย่างไรก็ตาม หากผู้นำคนใหม่ไม่มีท่าทีแข็งกร้าวมากนักและพร้อมจะยอมรับสิทธิบางประการตามที่ฝ่ายปาเลสไตน์เรียกร้อง การเจรจาสันติภาพระหว่างกันคงเกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก